Anul XLVIII 10 Pagini EXEMPLARUL In țară 3 lei In străinătate 6 lei 10 Pagini Nr. 130 Joi 12 Iunie 1930

ABONAMENT IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni, Lei 380 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni Pe o lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLATORIILOR Câte 220 lei în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Str. Brezoianu No. 9-11

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

TELEFON: DIRECȚIA 313/72—364/64 ADMINISTRAȚIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACȚIE 356/43 REDACȚIA: CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

Inarmările Rusiei sovietice

Presa engleză și franceză se ocupă de preparativele militare ale Rusiei sovietice, care în ultimul timp s'au intensificat.

Zilele trecute, guvernul din Moscova a cumpărat din Anglia un număr de 40 de tankuri tip modern, după cel fixat de ministerul de războiu britanic. Presa engleză a înregistrat acest fapt subliniind că cele 40 de tankuri au fost predate sovietelor rusești de o firmă particulară. Nu interesează cine a executat această importantă furnitură de material de război — statul britanic, sau o firmă particulară engleză —, ci faptul îngrijitor că Rusia sovietică se prepară de război și își procură materialul necesar. nu numai din Germania, dar și din Anglia, după cum a confirmat însuși un membru al cabinetului MacDonald, d. Graham. Ocupându-se de comanda celor 40 de tankuri moderne din Anglia, d. Bainville, într'un articol publicat în ziarul „L'Action française" scrie: „Sovietele vor încerca să facă război? Amenințarea poate să se adreseze tot așa de bine României, ca și Poloniei, Letoniei, sau Estoniei.

România pare a fi însă vizată în deosebi, atât din cauza Basarabiei, cât și din cauza avantagiilor ce le oferă Marea Neagră".

Nu trebue să uităm că în același timp cu procurarea celor 40 de tankuri, tip englez, cumpărate de guvernul sovietic, au fost aduse în Marea Neagră câteva vase de război din marea Baltică. In urma sporirii considerabile a flotei roșii din Marea Neagră — în tonaj și armament — firește că situația României, care are o coastă de 400 km. de apărat, numai este aceiaș din punctul de vedere naval cu situația sa dinainte de aducerea vaselor rusești dela Kronstadt (Baltică), la Sebastopol (Marea Neagră). Guvernul din Moscova nu poate să pretindă că un alt stat riveran al Mării Negre ar fi putut pune în inferioritate, cu puținele sale vase de război, formidabila lor flotă din această mare.

Atunci împotriva cui se concentrează această forță navală într'o mare interioară, când Rusia sovietică este în cele mai bune raporturi cu Turcia?

Rusia sovietică cheltuește apoi sume considerabile pentru procurarea materialului de război de care are nevoie; pentru sporirea aviațiunii sale și a tank-urilor. Bugetul ei pentru armata de uscat, aeriană și navală, este cel mai mare din lume. Iată pericolul. Nu putem să privim cu indiferență acest fapt și să ne bizuim pe literatura pacifistă europeană, când chiar puterile mari, care propovăduesc pacea și lucrează, la Geneva, pentru dezarmare, procură material de război Rusiei sovietice.

UNIUNEA FEDERALA EUROPEANA

de V. V. Pella
Profesor universitar

VI

— Prioritatea înțelegerii morale politice —

Intr'un manifest din Septembrie 1926, Federațiunea pentru înțelegerea europeană, arăta că ideia unei Uniuni Federale nu va putea fi realizată atât timp cât națiunile europene nu se vor simți unite „prin legături spirituale de încredere reciprocă".

Acest manifest în care erau expuse și principiile fundamentale de activitate ale Federațiunei europene și din care reeșia în mod evident prioritatea înțelegerii morale și politice, a avut un mare răsunet. El era însoțit de semnăturile sau adeziunile unor oameni politici ca Briand, Ramsay Macdonald, Stresemann, Vandervelde, Zaleski, Beneș, și de acele ale unor mari internaționaliști ori pacifiști ca: Schucking, dr. Simons, La Fontaine, Barthélemy, Borel, Gilbert Murray, Heemskerk și Rappard.

In ce privește România, manifestul purta adeziunile d-lor Duca, Argetoianu, dr. N. Lupu, Vaida Voivod și Mircea Djuvara, fiind semnat și de autorul acestor articole.

Delicata problemă a priorității înțelegerii morale și politice desbătută în adunarea neoficială dela 2 Septembrie 1926, care lansase manifestul pentru înțelegerea europeană, a format mai târziu obiectul unor aprofundate discuții atât în sânul Uniunii Pan-europene cât și al Comitetului Federal de cooperație europeană.

Discutată apoi în toate statele din Europa de cei mai de seamă oameni politici și mai ales în urma intervenționii oficiale a d-lui Briand la a 10-a Adunare a Societății Națiunilor din Sept. 1929, — această problemă a priorității înțelegerii morale și politice prezintă astăzi un interes cu totul deosebit.

Intr'adevăr, necesitatea imperioasă de înlăturare a gravei crize economice prin care trece astăzi Europa, a făcut în ultimul timp pe unii oameni politici să susțină prioritatea unei cooperări în domeniul economic, pe când alții, însuflețiți de acel puternic simț al realităților internaționale, și ținând seama și de unele experiențe făcute de Societatea Națiunilor în domeniul cooperației economice, s'au menținut tot la punctul de vedere al priorității înțelegerii morale și politice.

In România, punctul de vedere al priorității înțelegerii morale și politice a fost susținut de d-nul Duca într'o conferință ținută la Sindicatul Ziariștilor la sfârșitul anului trecut. D-nul Duca arăta cu drept cuvânt că spre a putea înfăptui o uninue politică, statele europene au mult mai puține prejudecăți de învins. Dimpotrivă o înțelegere economică va trebui să învingă multiple și puternice interese materiale a căror conciliere va fi foarte greu de făcut.

Această concepție a fost consacrată și prin memoriul d-lui Briand.

In Septembrie 1929, deși d-nul Briand părea că este favorabil tezei priorității unei înțelegeri economice, totuș în memoriul din 1930. d-sa a arătat că problema economică trebue neapărat subordonată problemei politice, ori ce posibilitate de progres pe calea unei uniuni economice fiind în mod riguros determinată de CHESTIUNEA SECURITĂȚII. Or chestiunea securității fiind în strânsă legătură cu progresele ce vor putea fi înfăptuite de o uniune politică, de la sine se înțelege, precum arăta d-nul Briand, că pe planul politic trebuesc

Continuare în pag. 2-a

Vizita d-lui general Berthelot la expoziția de artă poloneză dela muzeul „Toma Stelian"

CRIZA DE GUVERN CONTINUĂ

— D. Iuliu Maniu la M. S. Regele. — Hotărârile biroului partidului național țărănesc —

Pentru rezolvirea crizei de guvern provocată de demisia cabinetului Mironescu — venit doar cu misiunea de a prezida anularea actului dela 4 Ianuarie și proclamarea M. S. Regelui — s'au continuat consultările șefilor de partide.

D. Iuliu Maniu, șeful partidului național-țărănesc, a fost primit de Suveran Luni, la ora 4 d. a. Audiența a durat o oră și un sfert, după care d. Iuliu Maniu a reunit, la d-sa acasă, pe membrii biroului partidului. Cum d. Al. Vaida e bolnav în casă, șeful partidului s'a dus la locuința fostului ministru de interne, expunându-i cum stă situația și cerându-i părerea în ce privește atitudinea de adoptat.

In cursul după amezii de Luni, Suveranul n'a mai primit pe nici unul din șefii de partide.

După audiența d-lui Iuliu Maniu, automobilul fostei Regențe — de pe care emblema fuse înlocuită cu un banal număr de carton — a adus la palatul regal din calea Victoriei pe d. Const. Sărăteanu, care s'a prezentat M. S. Regelui.

D. G. G. Mironescu, care conduce încă, provizoriu, prezidența consiliului de miniștri, a fost primit de asemenea de Suveran, nu însă în legătură cu rezolvirea crizei politice, ci în interes de serviciu.

ATITUDINEA PARTIDELOR

Părerile șefilor de partide, în ce privește modalitatea rezolvirii crizei, se pot defini de pe acum.

Am publicat eri declarațiile d-lui prof. Iorga care nu vede decât o singură soluție: un guvern Prezan. O primă dificultate e că d. general Prezan, consultat în această privință, a declinat onoarea de a prezida un guvern. D. dr. Lupu acceptă să intre într'un guvern de concentrare, fie cu acest Parlament, fie procedându-se la noui alegeri.

In ce privește partidul poporului, Luni dimineață d-nii general Averescu și Octavian Goga, au avut o lungă consfătuire cu scopul de a fixa definitiv atitudinea partidului în fața crizei de guvern.

S'au stabilit următoarele:

D. general Averescu va adopta o atitudine potrivită cu interesele partidului său, oprindu-se la convingerea că un guvern de concentrare, păstrând actualul Parlament, nu va putea face față situației dificile de astăzi, și că singura soluție este formarea unui guvern unitar, pe care se va declara gata să-l prezideze.

Se poate, deci, afirma, că partidul poporului nu va participa la un guvern de concentrare, mai ales dacă însărcinarea de a-l alcătui va fi dată d-lui Iuliu Maniu sau altui om politic. Numai în cazul când se vor depune stăruinți din partea M. S. Regelui, d. general Averescu va da delegație unor fruntași ai partidului său să participe într'o astfel de formație ministerială.

CE FAC NAȚIONAL-ȚARANIȘTII

Din comunicările făcute de d. Iuliu Maniu, după audiența de Luni, membrilor biroului național-țărănesc, reese că fostul președinte al consiliului a rămas la punctul său de vedere: acceptă formarea unui nou guvern dacă i se lasă facultatea de a desemna d-sa persoanele, ținând socoteala de indicațiile Parlamentului.

Dă însă concursul său și al Parlamentului unui guvern de concentrare, în care să intre reprezentanți ai tuturor grupărilor politice, cu rezerva însă ca persoanele desemnate să fie agreate de majoritățile parlamentare.

Această din urmă rezervă a făcut-o în primul rând când i s'a sugerat ideea de a introduce în eventualul guvern pe d-nii Manoilescu și Gatoski.

Național-țărăniștii au credința că Parlamentul în fața căruia s'a făcut proclamarea noului rege, nu poate fi dizolvat atât de repede, după manifestarea de fidelitate de Duminică.

De aceea ei speră ca șeful lor să determine să fie acceptată numai o soluție, care ar fi pe placul majorităților parlamentare. Un guvern Titulescu, ori Prezan nu sunt socotite ca o imposibilitate de partidul d-lui Maniu: condiția esențială însă pentru obținerea concursului Parlamentului ar fi: axa, pivotul să fie național-țărănist.

EVENIMENTELE AU DEPAȘIT SOCOTELILE

Mersul evenimentelor de Vineri seara până azi pune în evidență un lucru: d. Iuliu Maniu a fost depășit în calculele sale de hotărîri la care nu se aștepta. Juste sunt vederile național-țărăniste în ce privește necesitatea de a forma un guvern care să aibă simpatiile majorităților parlamentare.

Dar dacă și în acest punct prevederile d-sale nu pun în cumpănă voința ce ar determina rezolvarea crizei în alt mod, invocându-se motivul că certurile politicianilor au făcut imposibilă o înțelegere între partide?

Această ipoteză și-a pus-o d. Iuliu Maniu. Fostul prim-ministru nu ar avea altceva de făcut decât să se resemneze în fața eventualității neașteptate. Deocamdată însă optimismul domnește în lagărul național-țărănist.

*

Eri, la orele 12, M. S. Regele a primit în audiență pe d. St. C. Pop, președintele Camerii și d. Traian Bratu, președintele Senatului.

*

Biroul partidului național-țărănesc a fost din nou convocat să ia cunoștință de cele comunicate de Suveran președinților corpurilor legiuitoare.

Vion

In jurul incidentului dela Opalen

Berlin, 9 (Rador). — *Ministrul Germaniei la Varșovia a remis guvernului polon o notă prin care protestează pe baza constatărilor anchetei, contra atitudinei funcționarilor poloni în incidentul dela Opalen. Guvernul german așteaptă ca guvernul polon să tragă la răspundere pe funcționarii vinovați și să evite repetarea unor incidente de acest fel, dăunătoare relațiilor de bună vecinătate.*

— oxo —

FILME

Dela lume adunate...

Au fost colegi în clasa întâia la școala comercială de gradul I, de unde au fost eliminați pentru doi ani de repetenție.

S'au întâlnit în armată, și printr'o coincidență plăcută, au dezertat în aceeași zi, fără să se fi înțeles în prealabil.

După ce au făcut rost de ceva parale, cu comerțul ambulant în târgurile rurale, au deschis o prăvălie în asociație și s'au întrecut trăgându-se pe sfoară, când unul pleca la băi și celalt rămânea de serviciu.

Dar a venit criza, s'au încurcat lucrurile, s'au grămădit dobânzile, a bătut la ușă falimentul, și cum registrele nu se potriveau cu realitățile, bancruta i-a trimes la răcoare, până când o fericită amnistie i-a redat ceainăriilor din calea Văcărești.

Neavând altceva de făcut, s'au gândit să-și intenteze procese reciproc, pretinzând fiecare că cellalt i-a rămas dator din tovărășia comercială. Și astăzi se răfuesc cu îndârjire, aruncându-și priviri încruntate din spatele avocaților.

La ultima înfățișare, apărătorul unuia din ei ia o poziție marțială, îndreaptă degetul spre cellalt împricinat și-i zice sentențios:

— E temerar să susții că ai lucrat pe propria-ți răspundere în afacerea ce face obiectul procesului. In realitate aveai consimțământul clientului meu. Erai pentru el alter ego...

Fostul tovarăș îl întrerupe, adresându-se judecătorilor:

— Nu este adevărat, domnule președinte! Eu n'am fost niciodată Alter Ego! Eu am fost și sunt Alter Moriț!...

Don José

Amintirile unui diplomat sovietic

— Secretul comisariatului afacerilor străine —

de G. Bessedowscky
fost însărcinat de afaceri și prim consilier de ambasadă al U. R. S. S. la Paris.

II

... Comisariatul afacerilor străine al Ucrainei la care trebuia să mă duc înainte de a primi o lumină în străinătate, era un local aproape nelocuit, când m'am prezentat în Ianuarie 1922. Ucraina avea două reprezentații diplomatice, în Germania și în Polonia, o reprezentație comercială în Cehoslovacia. Se spera că se vor putea creia în curând două ambasade: în Austria și în Letonia. Racovsky era șeful comisariatului, dar nu venea aproape niciodată, căci era în același timp președintele comisarilor poporului, ceeace îi răpea totalitatea timpului său. Deasemenea, președintele partidului comunist din Ucraina era angajat în momentul acela într'o luptă îndârjită cu secretarul comitetului central Manoilsky, care socotea să se descotorosească de șeful său ca să-i ia locul. Această luptă s'a sfârșit prin victoria lui Racovsky, care a făcut în așa fel în cât Manuilsky să fie rechemat la Moscova.

Dar, în timphul perioadei de care vorbesc, peripețiile luptei le luau mai mult timp decât toate celelalte afaceri.

Am găsit ca șef efectiv al comisariatului pe un anume V. I. Yadovlov, o brută stranie și sinistră. Fiul unui foarte bogat negustor își făcuse studiile la institutul de comerț din Viena. Aviator în timpul războiului ajunsese până la gradul de căpitan. In timpul celor doi dintâi ani ai revoluției a stat retras din viața politică; în momentul acesta tendințele sale de altfel erau mai degrabă conservatoare; tatăl său îi legase puțin din programul său, — acela al monarhiștilor extremiști (Uniunea poporului rus).

In 1919 Yadovlov se simți deodată târît spre extrema stângă. Se înscrise în partidul comunist și debută la „Ceka". Cruzimea sa nu cunoscu margini. E deajuns să menționez că spre a-și hărăzi galoanele Cekei aduse din Kiev pe propriul său tată, și-l împușcă. Mama sa s'a sinucis peste câteva zile, în propriul ei apartament. Dar numele Yadovlov a făcut un salt atât de mare încât peste trei luni era președintele „Cekei" din Odesa, unde nu a rămas decât puțină vreme; a plecat în adevăr peste 13 săptămâni; dar cu 5.000 de împușcați la activul său. Ina poiat la Kharkov al a fost avansat comisar.

Yadovlov m'a primit bosum flat. Era asediat de mii de funcționari, cari căutau să obțină un post în străinătate. Mi-a explicat că locurile vacante erau toate ocupate, etc. L-am întrerupt spunându-i că n'aveam nici o dorință să călătoresc în străinătate. El a observat atunci, că aveam medalia de membru al consiliului executiv central. Manierele lui față de mine s'au schimbat atunci brusc și mi-a explicat că înalții funcționari puteau găsi oricând un loc pe care să-l ocupe. Un post de șef al secțiunii consulare, la Viena, sau poate acela de ministru în Letonia, bunăoară.

I-am răspuns că nu puteam să pretind să deviu ministru dintr'odată, necunoscând lucrările diplomatice.

— Dar Kotzicubinsky care e fost numit ministru la Viena crezi oare că are noțiuni?

Aflând că vorbeam franțuzește deveni întreprinzător și cu toate greutățile din lume am izbutit să nu fiu numit în postul de ministru în Letonia; dar a rămas hotărît că voi fi șeful serviciului consular la Viena.

Timp de peste 2 ore am vorbit de comisariatul afacerilor străine și de raporturile ce existau între el, autoritățile din Moscova și organele partidului. Yadovlov, care nu era prost, mi-a făcut un tablou destul de succint al obligațiilor ce ne inconjurau.

Continuare în pag. II-a

Dr. Ioan Rațiu

— Cu prilejul desvelirii statuei la Turda —

Condamnații în procesul „Memorandului"

Dionisie Roman, Patriciu Barbu, dr. D. P. Barcianu, Ger. Domide, dr. Teodor Mihali, dr. Aureliu Suciu, Mihaiu Veliciu, Rubin Patiția.

In al doilea plan: Nicolae Cristea, Iuliu Coroianu, G. Pop de Bășești, dr. Ioan Rațiu, dr. Vasile Lucaciu, Dimitriu Comșa, Septimiu Albini.

Dacă până la unire, istoricii Ardealului este un neîntrerupt lanț de suferințe și milenare asupriri, nu e mai puțin adevărat, că dealungul acestui calvar au străluminat focurile revoluționare eroice, prin care poporul român de peste Capați a ținut să învedereze întregei lumi, că el nu se împacă cu soarta iobăgiei morale și materiale, impusă de vitregia yremurilor și că sufletul era mereu râvnitor de libertate și dreptate.

Lanțul revoluțiunilor ardelenești sunt în același timp testimoniul conștiinței și solidarității de rasă a poporului ardelenesc, cum

IOAN RAȚIU

sunt deasemeni dovada vimrantă și luminoasă a simțului lui de demnitate.

Tot timpul acestei epoci negrăite conducătorii spirituali ai Ardealului au fost nedreptățiți de popor, ba formau un singur trup și suflet.

Dr. IOAN RAȚIU
în costumul național, cum s'a prezentat în audiență împăratului austriac, la anul 1861

EMILIA Dr. RAȚIU
în anul 1875

In această splendidă unitate organică a poporului în lupta lui cu asupritorii, stă tot secretul rezistenței lui dealungul veacurilor.

In falanga apostolilor și martirilor neamului românesc de peste Carpați, ocupă un loc de mare cinste regretatul și în veci neuitatul luptător dr. Ioan Rațiu.

Coborâtor dintr'o veche familie de boeri români din Turda, ale căror sentimente și jertfe închinate întru apărarea legii și limbii strămoșești, le-au atras procese și urgii neînchipuite din partea autorităților maghiare, dr. Ioan Rațiu, după absolvirea cursului secundar, a fost trimis de episcopul Lemeni din Blaj la universitatea din Budapesta pentru studii teologice. In timpul acesta, însă, isbucnesc marile evenimente ale anului 1848. Se înrolează în primele rânduri ale insurgenților naționali și se destinge în luptele dela Hurducate, lângă Ocolișul Mare, contra ungurilor, unde a fost zdrobită o trupă a baronului Kémeny, precum și la Bucium, împotriva unor fracțiuni ale armatei aceluiaș baron.

După revoluție, tânărul Rațiu renunță la cariera eclesiastică, urmează dreptul și-și ia doctoratul, după 4 ani de studii la Budapesta și Viena, stabilindu-se ca avocat mai întâi la Clui, și apoi în orașul său de baștină: Turda.

In această calitate, a desvoltat o înflăcărată activitate în fața justiției maghiare, apărând interesele țăranilor contra abuzurilor latifundiarilor maghiari. A rămas celebră apărarea în procesul țăranilor tofăleni contra baronului Apov Károly, care, jurând fals, a deposedat un întreg sat de români, evacuându-i din localitate în 24 ore. Cu acest prilej, Ioan Rațiu a stuit să pue în mișcare întreaga opinie publică împotriva baronului supergur. Toată presa română și o bună parte din presa austriacă și germană a veștejit fără de legile îndreptate contra țăranilor ardeleni.

Pe Rațiu îl găsim de asemeni printre principalii ctitori ai Asociației culturale ardelene „Astra", la ale cărei statute a colaborat.

Ales deputat în dieta Transilvaniei din 1863—1864, la Sibiu, unde a desfășurat o frumoasă activitate închinată neamului său.

Față de teroarea desfășurată de unguri în desbaterile parlamentare și ca o demonstrație răsunătoare împotriva sistemelor de guvernare maghiare, Rațiu a propovăduit tactica pasivității politice față de Budapesta și de parlamentul ei. La această politică se asoicază și deputații bănățeni, arădeni și crișeni, cu prilejul conferinței naționale din 1881 la Sibiu.

A fost atunci un fericit prilej de organizare și întărire pe teren economic a elementului ardelenesc.

Tot în această perioadă, spre finele lui Mai 1892, s'a produs și marele act politic al memorandului, pe care dr. Ioan Rațiu l'a pezentat împăatului austiac la Viena, în funtea unei delegații de 3000 de omâni.

Prin acest memorandum, s'a adus la cunoștința Vienei și a întregei opinii europene situația idsperată, în care-și trăia viața poporul românesc sub jugul maghiarimei și se formula în același timp dorințele acestui popor.

Intregul comitet al partidului național ardelean a fost condamnat la închisoare de stat. In fruntea condamnaților stătea Rațiu, care, împreună cu păr. Lucaci și Corvianu au înfundat temnița din Seghedin, în timp ce Gh. Pop de Bășești era închis la Vaț.

Prin aceste noui acte de brutalitate îndeptate contra unui neam întreg, dar mai ales prin usferințele și jertfa lui Rațiu și a părtașilor săi de demnă și neuitate amintire, cauza românească s'a făcut cunoscută în țară și peste hotare, deșteptând mari și rodnice ecouri de simpatrie.

Insuși Clémenceau a fost impresionat de tragedia poporului ardelean și a înregistrat dreptatea și măreția acestei lupte de rasă în ziarul „La justice", pe care-l conducea.

Poporul român din Ardeal a tosf, astfel, în conglomeratul de popoare, care formau împărăția austro-ungară, elementul viu, care a ținut trează flacăra conștiinței naționale, deșteptând și în rânduirea celorlalte naționalități subjugate sentimentul de rasă și dorul de libertate și dreptate.

Atunci s'a pus prima piatră a legăturii sufletești dintre români și celelalte popoare nemaghiare din cuprinsul împărăției și în deosebi dintre români, sârbi și slovaci, legătură, care trebue privită ca preludiul Micei Înțelegeri de mai târziu.

Rațiu ocupă un loc strălucit pe primul plan al mailor luptători și făuritori, în martirajul și iluminarea cărora și-a găsit

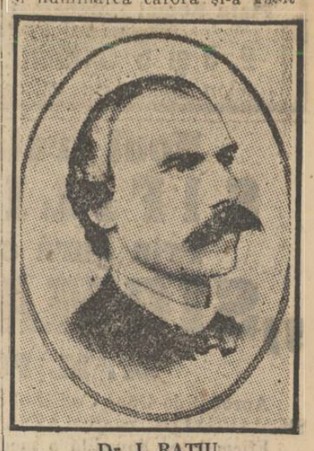

Dr. I. RAȚIU
în etate de 32 ani (1860)

drumul pregătit marea zi a victoriei definitive.

Rațiu a crezut în izbânda neamului său și în această credință a găsit el în orice clipită puterea de muncă, puterea de curaj și de jertfă, care umple întreaga lui viață de erou și de martir.

Poporul românesc, unit în vechea lui matcă istorică, își îndreaptă cu smerenie și recunoș-

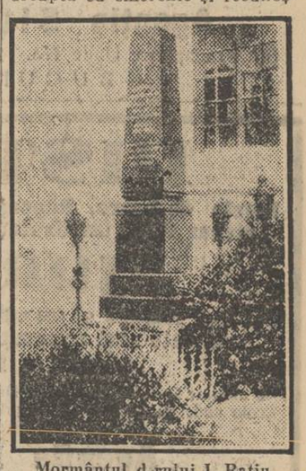

Mormântul d-rului I. Rațiu lângă biserica românească unită din Sibiu

tință gândul către acest mare înaintaș, veșnicindu-i amintirea în bronzul dela Turda.

In această clipă înălțătoare, cugetele să ne fie unite și cu totul închinate slujbei de proslăvire a acestui vrednic înaintaș.

In jurul bronzului lui nemuritor să lepădăm patima și desbinarea din sufletele noastre și strâns uniți, să dăm viață și rod—prin muncă și disciplină sfântă—idealului înfăptuit prin vrednicia și jertfele întregului popor român de pretutindeni.

Citiți în pag. 5-a

Solemnitatea desvelirii monumentului lui dr. Rațiu la Turda